

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/35/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3711206585
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2012:3711206585.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v právnej veci navrhovateľa O.. E. J., trvale bytom H. T., D. XXX/XX, zastúpeného D.. P. U., bytom H., E. XXXX/X proti odporcovi P. J., Z., so sídlom H. T., F. XXX/XX, zastúpeného D.. O. S., I., so sídlom P., R. XX, o ochranu osobnosti, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica, č.k. 7C/96/2011-144 zo dňa 31. októbra 2011, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku o povinnosti odporcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku odstrániť z internetovej stránky V. v časti „Mesto H. T.“ v rámci zverejnených článkov:

- H.: W. chce kúpiť ďalší pozemok pod kaštieľom zo dňa 26.01.2010

- W. vyzýva poslancov a spoluobčanov: Zastavte šafárenie s peniazmi a majetkom mesta! zo dňa 16.02.2010

výrazy „Zlodej J.“, „Zlodej a podvodník J.“, „Chrapúň J. bude mať väčšie priestranstvo na strieľanie Z.“, „So J. pokračujúcou zlodejinou páchanou na obyvateľoch H. T. a schvaľovanou našimi korupciou prehnitými poslancami“ p o t v r d z u j e .

Vo zvyšujúcej časti rozsudok okresného súdu m e n í tak, že návrh navrhovateľa z a m i e t a .

Žiadny z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Okresný súd svojím rozsudkom rozhodol o povinnosti odporcu do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia zverejniť a minimálne po dobu 30 dní ponechať zverejnené na internetovej stránke V. v časti „Mesto H. T.“ nasledovnú informáciu: „Ospravedlnenie“. Registrátor a prevádzkovateľ www stránky s názvom V. sa ospravedľuje O.. E. J. za zverejnenie výrazov „Zlodej J.“, „Zlodej a podvodník J.“, „Chrapúň J. bude mať väčšie priestranstvo na strieľanie Z.“, „So J. pokračujúcou zlodejinou páchanou na obyvateľoch H. T. a schvaľovanou našimi korupciou prehnitými poslancami“ na stránke V. k článku:

- H.: „W. chce kúpiť ďalší pozemok pod kaštieľom“ zo dňa 26. 01.2010

- „W. vyzýva poslancov a spoluobčanov: Zastavte šafárenie s peniazmi a majetkom mesta!“ zo dňa 16.02. 2010, ktoré výrazy sú nepravdivé a nepriaznivo zasahujú do osobnostných práv O.. E. J.. Rozhodol o povinnosti odporcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku odstrániť z internetovej stránky V. v časti „Mesto H. T.“ v rámci zverejnených článkov:

- H.: W. chce kúpiť ďalší pozemok pod kaštieľom zo dňa 26.01.2010

- W. vyzýva poslancov a spoluobčanov: Zastavte šafárenie s peniazmi a majetkom mesta! zo dňa 16.02.2010 výrazy „Zlodej J.“, „Zlodej a podvodník J.“, „Chrapúň J. bude mať väčšie priestranstvo na strieľanie Z.“, „So J. pokračujúcou zlodejinou páchanou na obyvateľoch H. T. a schvaľovanou našimi korupciou prehnitými poslancami“. Odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 5.000 Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Odporcovi uložil povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania 216 Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil popisom skutkových zistení a citáciou právnych ustanovení, z ktorých pri rozhodovaní vychádzal. Mal za preukázané, že podaný návrh navrhovateľa na odstránenie následkov uskutočneného zásahu zo strany odporcu je čo do základu opodstatnený a dôvodný. Odporca ako registrátor a prevádzkovateľ internetovej stránky s názvom V. v časti „Mesto H. T.“ v rámci zverejnených článkov publikovaných v miestnom periodiku H.: W. chce kúpiť ďalší pozemok pod kaštieľom“ zo dňa 26.01.2010 a „W. vyzýva poslancov a spoluobčanov: Zastavte šafárenie s peniazmi a majetkom mesta!“ zo dňa 16.02.2010 umožnil tretím osobám na tejto internetovej stránke uverejniť komentáre k týmto článkom, z ktorých vyzneli aj také výrazy ako „Zlodej J.“, „Zlodej a podvodník J.“, „Chrapúň J. bude mať väčšie priestranstvo na strieľanie Z.“, „So J. pokračujúcou zlodejinou páchanou na obyvateľoch H. T. a schvaľovanou našimi korupciou prehnitými poslancami“, ktoré výroky sa týkali priamo osoby navrhovateľa. Uvedené komentáre boli uverejnené na internetovej stránke aj v čase rozhodnutia prvostupňového súdu. Nestotožnil sa s tvrdením odporcu, že v konaní nie je pasívne legitimovaný, pretože uvedené výroky, týkajúce sa osoby navrhovateľa, zverejnili jemu neznáme tretie osoby. Odporca je registrátorom a prevádzkovateľom uvedenej internetovej stránky a umožnil tretím osobám, a to aj anonymne uverejňovať svoje myšlienky a názory na spoločenské a politické dianie v Meste H. T. a jeho okolí. Vyslovil názor, že by bolo nesprávne vnímať odporcu ako subjekt, ktorý nenesie zodpovednosť za obsah zverejnených príspevkov, najmä, ak je v jeho možnostiach urážlivé, vulgárne alebo iné osoby znevažujúce príspevky z verejne dostupnej časti internetovej stránky odstrániť. Takýmto spôsobom totiž odporca postupuje, a tak, ako to vyplynulo z vyjadrenia zástupcu odporcu E.. D. J., príspevky odstraňuje v prípade zverejnených vulgarizmov alebo príspevkov, ktorými sa napádajú rodinní príslušníci verejne činných osôb. V predmetnej veci tak nepostupoval a zverejnené komentáre s výrokmi, ktoré sa dotýkajú osoby navrhovateľa, ponechal zverejnené aj v priebehu súdneho konania. Nesúhlasil s tvrdením odporcu, že dané výroky sú len hodnotiacim úsudkom na spôsob správania sa navrhovateľa. Výrazy ako zlodej, podvodník, chrapúň a podobne sa v spoločnosti vo všeobecnosti používajú na hodnotenie konkrétnej osoby z hľadiska spôsobu zadovažovania si finančných prostriedkov, prípadne hodnotenia povahových a charakterových vlastností a takéto výrazy spojené s priezviskom konkrétnej osoby, ak sú verejne prístupné, sú spôsobilé vyvolať v značnej miere zníženie dôstojnosti postihnutej fyzickej osoby. Z vykonaných dôkazov, najmä výsluchu svedkov mal súd za preukázané, že k zníženiu dôstojnosti navrhovateľa došlo v rodine, pri výkone jeho povolania, ako aj v politickom a verejnom živote. Navrhovateľ musel čeliť v tejto súvislosti kladeným otázkam zo strany priateľov, rodinných príslušníkov, ako aj obchodných partnerov, čo možno jednoznačne kvalifikovať ako hrubý zásah do jeho osobnostných práv. Vzhľadom na zásah značnej intenzity a s prihliadnutím k rozsahu, ktorým došlo k zníženiu občianskej cti a dôstojnosti navrhovateľa a jeho vážnosti podľa § 11 a § 13 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka rozhodol o povinnosti odporcu nielen sa navrhovateľovi ospravedlniť a odstrániť z internetovej stránky pretrvávajúci protiprávny stav, ale pristúpil tiež k náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú stanovil na sumu 5.000 Eur. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie odporca. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh v celom rozsahu zamietne. Namietal, že odporcovi bola postupom prvostupňového súdu odňatá možnosť konať pred súdom, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čím uplatnil odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a), b), c), d), f) O.s.p. Súdu vytýkal nezrozumiteľnosť a nejasnosť skutkových a predovšetkým právnych záverov. Z rozsudku je síce zrejmé, že došlo k zásahu do osobnostných práv navrhovateľa, k zníženiu jeho dôstojnosti alebo vážnosti, nie je vysvetlené, akými právnymi úvahami sa súd riadil, keď dospel k záveru, že za údajný zásah do týchto práv navrhovateľa zodpovedá odporca a v dôsledku toho je v súlade s právom uložiť odporcovi povinnosti smerujúce k odstráneniu týchto

údajných zásahov a k poskytnutiu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd neuviedol žiadne ustanovenie právneho predpisu, z ktorého by bolo možné vyvodiť zodpovednosť odporcu za údajné zásahy do práv navrhovateľa. Nevysporiadal sa s dôkazmi, ktoré predložil odporca. Pokiaľ prihliadol na „ostatný obsah spisu“, čo vyplýva z rozsudku, nie je zrejmé, ako tieto dôkazy vyhodnotil. Odporca ich predložil preto, aby spochybnil vierohodnosť výpovede vypočutých svedkov, ktorí tvrdili, že nikdy neboli na iných internetových stránkach zverejnené články negatívne hodnotiace osobu navrhovateľa. Namietal tiež spôsob vykonania dôkazov, a to najmä pokiaľ ide o výsluch svedkov, ktorým boli kladené sugestívne otázky. Za pochybenie súdu odporca v odvolaní tiež označil nesúlad rozsudku s návrhom na začatie konania. Uviedol, že navrhovateľ sa dožadoval, aby odporca mal povinnosť ospravedlniť sa „za zverejnenie nepravdivých informácií v rámci zverejnených článkov“ a súd vo svojom rozsudku nahradil výraz „nepravdivých informácií“ slovami „za zverejnenie výrazov“ a „k článkom“. V odvolaní ponúkol súdu rozbor slov informácia a výraz podľa slovníka slovenského jazyka (Krátky slovník slovenského jazyka, jeho 4. doplnené a upravené vydanie, rok 2003 a Slovník cudzích slov, jeho 2. doplnené a upravené slovenské vydanie, 2005). Rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým bolo odporcovi uložené ospravedlniť sa navrhovateľovi a odstrániť z internetovej stránky V. označené výrazy, považoval za nezrozumiteľný a nevykonateľný. V rámci zverejnených článkov žiadne súdom vymenované výroky zverejnené neboli, pretože rámec zverejnených článkov je daný jeho začiatkom a koncom a ani „vylepšením návrhu“ nedošlo k tomu, aby sa rozsudok stal zrozumiteľnejším, nie je možné pochopiť, čo znamená výraz „k článkom“. Namietal tiež neúplné zistenie skutkového stavu. Tvrdil, že predložil dôkazy, a to výpisy z internetových stránok V., v ktorých je hodnotenie navrhovateľa rovnaké, ak nie expresívnejšie ako v predmetnom konaní. Zastával názor, že navrhovateľ nepožíva takú povesť, ako o tom v konaní pred súdom vypočutí svedkovia vypovedali. Uviedol, že výraz ako jazykový prostriedok vyjadrenia myšlienkového alebo citového stavu môže byť primeraný alebo neprimeraný, expresívny, distingvovaný, pejoratívny a inak charakterizovaný vo vzťahu k jeho kvalite, ale jeho vlastnosťou nie je pravdivosť alebo nepravdivosť. Nakoľko súd svojvoľne vymenil slovo informácia uvedené v návrhu za slovo výraz, spojením adjektíva „nepravdivý“ so substantívom „výraz“ vytvoril autonómnou dvojicu vzájomne odporujúcich slov. Z tohto dôvodu nie je možné, aby súd ukladal povinnosť ospravedlniť sa za nepravdivý výraz, keďže nepravdivé výrazy neexistujú. Vyslovil názor, že povinnosťou súdu bolo posúdiť, či označenie navrhovateľa, ktoré bolo predmetom tohto konania, sú informáciami alebo nie, či sú údajmi, konštatovaním faktov, alebo nie. Ak sa súd stotožnil s tvrdením odporcu, že predmetné označenia navrhovateľa sú hodnotením, potom nie je správne, keď prvostupňový súd v dôvodoch svojho rozhodnutia neuvádza, prečo navrhovateľovi poskytol ochranu pred jeho hodnotením zo strany verejnosti. Fyzická osoba totiž nemá právo na ochranu pred svojím hodnotením zo strany iných osôb, ktoré je v rozpore s tým, čo by si táto osoba želala, ako by chcela ona sama byť hodnotená, prípadne, ako ju hodnotia jej priatelia, známi alebo príbuzní. Žiadna fyzická osoba nemá právo na to, aby bola chránená pred negatívnym hodnotením alebo názormi na svoje konanie, povahové vlastnosti, či charakterové vlastnosti. Vyslovil názor, že uvedené výrazy sú, aj keď expresívnymi, ale predsa len prípustnými výrazmi používanými vo verejnej diskusii týkajúcej sa záležitostí verejného záujmu. Ako vyplýva z článku V. chce kúpiť ďalší pozemok pod kaštieľom, predmetom tohto článku bol predaj majetku Mesta H. T. občianskemu združeniu, zastupovanému práve navrhovateľom. Išlo o vec, ktorá je oprávneným predmetom záujmu verejnosti, keďže ide o nakladanie s verejným majetkom. Už táto samotná skutočnosť stačí pre záver, že navrhovateľ mohol očakávať, že v súvislosti s jeho postupom v tejto veci budú zo strany obyvateľov Mesta H. T. vyjadrované negatívne postoje, a to aj spôsobom, ktorý nie je neškodný alebo indiferentný. Vyslovil názor, že takéto prejavy sú prípustnými aspektmi slobody prejavu v demokratickej spoločnosti, osobitne za situácie, keď je predmetom diskusie vec verejného záujmu. Navrhovateľ bol osobou verejne činnou, a to pôsobením v poradných orgánoch Q. a M. Mesta H. T.. Členstvo v poradných orgánoch samosprávnych orgánov je dobrovoľným a žiadnu osobu nemožno k činnosti poradných orgánov samosprávy nútiť. Pokiaľ fyzická osoba prijme členstvo v takomto orgáne, ktorý sa hoci len poradným hlasom podieľa na rozhodovaní v otázkach samosprávy, vzdáva sa dobrovoľne postavenia súkromnej osoby a rovnako sa vzdáva takej ochrany svojej osobnosti, ktorá prislúcha fyzickým osobám, ktoré sa vo verejnom živote neangažujú. Konštatoval, že internetové diskusie o otázkach, ktoré sú predmetom verejného záujmu, sú súčasťou občianskej spoločnosti, formovania jej názoru, výmeny informácií a prispievajú ku kontrole orgánov verejnej moci pri ich rozhodovaní o veciach verejného záujmu zo strany spoločnosti. Ochrana, poskytnutá navrhovateľovi, je zásahom, ktorý podľa názoru odporcu v demokratickej spoločnosti nie je nevyhnutný na ochranu práv a právom chránených záujmov iných osôb. Takáto ochrana pred nepriaznivými hodnoteniami a osobitne ochrana verejne činných osôb je neprípustným zásahom do slobody prejavu a obmedzuje ho nad mieru ustanovenú v článku 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných ľudských

slobôd, aj nad mieru zakotvenú v článku 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Za pochybenie súdu označil, že za údajný zásah do osobnostných práv navrhovateľa považoval súd odporcu a uložil mu povinnosť ospravedlniť sa a odstrániť hodnotenie navrhovateľa z diskusie pod citovanými článkami a rozhodol o povinnosti nahradiť navrhovateľovi nemajetkovú ujmu. Navrhovateľ však nikdy netvrdil, že by občianske združenie uvedené negatívne hodnotenie navrhovateľa napísalo do internetovej diskusie. Uviedol, že odporcovi nie je známy žiadny právny predpis, ktorý by ukladal prevádzkovateľovi internetovej stránky povinnosť regulovať diskusiu, ktorá prebieha na internetovej stránke. Vyslovil názor, že pokiaľ zákonodarca nereguluje túto oblasť verejnej diskusie a verejného toku informácií spôsobom, ktorý je známy napríklad z tlačového zákona alebo zákona o vysielaní a retransmisii, potom nemôže súd na žiadnom právnom predpise založiť povinnosti, o ktorých v danom prípade rozhodol. Pokiaľ štatutárny orgán E. D. J. niektoré z príspevkov obsiahnutých v diskusii odstraňuje, je to prejavom jeho osobného názoru o tom, či takéto príspevky súvisia s predmetom diskusie a nie je to prejavom akejkoľvek zákonnej povinnosti alebo zodpovednosti.

Navrhovateľ vo vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol, aby krajský súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Neuplatnil náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že pokiaľ ide o zámenu výrazov v rozsudku prvostupňového súdu, tieto nepovažuje za problém, pretože má za to, že sa jedná o synonymá a z obsahu rozsudku je jednoznačne zrejmé, ktoré slovné spojenia majú byť odstránené. Zdôraznil, že zástupca odporcu vo svojich prednesoch pripustil, že vulgárne a bezobsažné príspevky vymazáva a postavil sa do polohy garanta morálky a napriek tomu, že sa viedlo trestné stíhanie, bola podaná predmetná žaloba a vo veci rozhodol prvostupňový súd tak, že odporcovi uložil odstrániť obsah anonymných príspevkov konkretizovaných v rozhodnutí prvostupňového súdu, odporca doposiaľ tieto výrazy neodstránil. Zastával názor, že uvedenými výrazmi došlo jednoznačne k zníženiu spoločenského postavenia navrhovateľa. Navrhovateľ nie je verejným činiteľom, nikdy nebol trestne stíhaný a odsúdený. Vyslovil názor, že odporca ako registrátor predmetnej internetovej domény, resp. webovej stránky, ako aj prevádzkovateľ tejto stránky je plne zodpovedný za výroky na tejto stránke. Je povinný pri zverejňovaní názorov postupovať tak, aby neboli týmto konaním poškodené práva inej osoby. Uviedol, že celé tvrdenia zo strany odporcu sú postavené na jeho osobných pocitoch a domnienkach, bez opory v zákone. Z vyjadrení odporcu malo vyplývať, že navrhovateľ ako zástupca občianskeho združenia mal predpokladať, že v súvislosti s kúpou pozemku od mesta budú obyvatelia H. T. vyjadrovať negatívne postoje. Podľa takejto definície by každý zmluvný partner mesta mal byť pripravený na to, že bude častovaný vulgárnymi a bezobsažnými príspevkami.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a po doplnení a zopakovaní dokazovania podľa § 213 ods. 3, 4 O.s.p. dospel k záveru, že odvolanie odporcu je čiastočne dôvodné.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno v zmysle ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odôvodniť len skutočnosťami taxatívne uvedenými pod písm. a) až f) tohto zákonného ustanovenia.

Výhradou proti skutkovým a právnym záverom súdu prvého stupňa uplatňuje odporca odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a), b), c), d), f) O.s.p., nakoľko namieta, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Fyzická osoba má podľa § 11 Občianskeho zákonníka právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Ak určité konanie vykazuje zákonné znaky zásahu do chránených osobnostných práv, má fyzická osoba právo najmä domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, a aby jej bolo poskytnuté primerané zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo

na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je, že došlo k neoprávnenému zásahu, a že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na chránených osobnostných právach. Tieto náležitosti musia byť súčasne splnené, aby vznikol právny vzťah, obsahom ktorého je na jednej strane právo domáhať sa ochrany podľa § 11 Občianskeho zákonníka a na druhej strane povinnosť znášať sankcie uložené súdom. Účastníkom, ktorý je v rámci tohto právneho vzťahu nositeľom uvedeného oprávnenia, je fyzická osoba, do osobnostných práv ktorej bolo zasiahnuté. Účastníkom, ktorý je nositeľom povinnosti upustiť od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti alebo odstrániť následky zásahov, alebo poskytnúť primerané zadosťučinenie, je vždy tá fyzická alebo právnická osoba, ktorá sa dopustila určitého konania, neoprávneného zasahujúceho do chránených osobnostných práv.

Odporca je prevádzkovateľ webovej stránky s názvom V.. Stránka obsahuje aj diskusné fórum umožňujúce anonymné príspevky do diskusie. Odporca ako prevádzkovateľ fóra komunikačnej linky je oprávnený diskusiu moderovať a blokovat' komunikačnú prevádzku. Ako prevádzkovateľ internetových fór má právo odstraňovať nepohodlné príspevky. Odporca odstraňuje príspevky s vulgárnym obsahom a príspevky, ktorými sa napádajú rodinní príslušníci verejne činných osôb a príspevky s takýmto obsahom buď vymazáva alebo presúva do časti septik, ktorá nie je verejnosti prístupná (vyjadrenie odporcu pred prvostupňovým súdom). Výlučne odporca ako prevádzkovateľ webovej stránky V. je oprávnený uvážiť, či informáciu uvedenú v anonymnom diskusnom príspevku uverejní alebo neuverejní, a to na rozdiel od užívateľa, prípadne anonymného diskutujúceho, ktorý túto možnosť priamo nemá. Z pohľadu práva je odporca právnickou osobou a spadá tak pod rozsah celého spektra právnych noriem. Odporca sprostredkováva komunikáciu anonymných užívateľov. Objekt informácií, ktorých tvorba, spracovanie a prenos prebieha prostredníctvom najrôznejších služieb informačnej spoločnosti, je pritom doslova obrovský a rovnako obrovská je aj pravdepodobnosť, že tieto informácie zasahujú do subjektívnych práv tretích osôb. Na založenie zodpovednosti za obsah takejto informácie sa vyžaduje, že prevádzkovateľ má o protiprávnosti informácie uloženej užívateľom vedomosť. Podľa § 6 ods. 4 zákona č. 22/2004 Z. z. poskytovateľ služieb nezodpovedá za informácie poskytnuté príjemcom služieb a uložené na jeho žiadosť do pamäte elektronických zariadení slúžiacich na vyhľadávanie informácií, ak poskytovateľ služieb nevie o protiprávnom obsahu uložených informácií alebo o protiprávnom konaní príjemcu služieb a na odstránenie protiprávneho stavu koná bez zbytočného odkladu; za tieto informácie však nezodpovedá, ak príjemca služieb koná podľa jeho pokynov. Podľa § 6 ods. 5 zákona č. 22/2004 Z. z., do ktorého bola implementovaná Smernica európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES zo dňa 08.06.2000 (smernica o elektronickom obchode), ak poskytovateľ služieb poskytuje služby informačnej spoločnosti v rozsahu podľa odsekov 1, 3 a 4, nie je povinný sledovať informácie, ani oprávnený vyhľadávať informácie, ktoré sa prenášajú alebo ukladajú. Ak sa však dozvie o protiprávnosti takých informácií, je povinný odstrániť ich z elektronickej komunikačnej siete, alebo aspoň zamedziť k nim prístup; súd môže nariadiť poskytovateľovi služieb ich odstránenie z elektronickej komunikačnej siete aj vtedy, ak sa poskytovateľ služieb o ich protiprávnosti nedozvedel.

Pokiaľ v elektronickej komunikácii, resp. anonymnej diskusii je obsiahnutá informácia, ktorá porušuje individuálne oprávnené záujmy, porušuje práva tretej osoby, zasahuje do osobnostných práv, je protiprávna.

Sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené. Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informovať bez ohľadu na hranice štátu (článok 26 ods. 1, ods. 2 veta prvá Ústavy SR).

Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku a ochranu verejného zdravia a mravnosti (článok 26 ods. 4 Ústavy SR).

Právo a sloboda sú obsahovo obmedzené právami iných, či už tieto práva vyplývajú ako ústavne zaručené z ústavného poriadku alebo z iných zákonov chrániacich celospoločenské záujmy, či hodnoty. Právo vyjadrovať názory môže zbaviť právnej ochrany nielen obsahové obmedzenie, ale i forma, ktorou sa názory navonok vyjadrujú. Ak vybočí publikovaný názor z medzí všeobecne uznávaných pravidiel slušnosti v demokratickej spoločnosti, stráca tým charakter konkrétneho úsudku a ako taký sa spravdla ocitá už mimo medzí právnej ochrany.

K zásahom do osobnostných práv môže dôjsť slovom, písmom, obrazom i akýmkoľvek iným konaním difamujúcej (zneuctujúcej, znevažujúcej, dehonestujúcej, diskreditačnej) povahy. Ak k takémuto porušeniu malo dôjsť slovom, treba pri skúmaní primeranosti konkrétneho výroku v prvom rade odlíšiť, či sa jedná o skutkové tvrdenie alebo hodnotiaci úsudok (kritiku), pretože podmienky kladené na prípustnosť každej z týchto kategórií sa líšia. Skutkové tvrdenie sa opiera o fakt, objektívne existujúcu realitu, ktorá je zistiteľná pomocou dokazovania, pravdivosť tvrdenia je teda overiteľná. Na rozdiel od skutkového tvrdenia hodnotiaci úsudok vyjadruje subjektívny názor svojho autora, ktorý k danému faktú zaujíma určitý postoj tak, že ho hodnotí z hľadiska správnosti a prijateľnosti, a to na základe vlastných (subjektívnych) kritérií. Aj z rozhodnutí Európskeho súdu vyplýva, že hoci nie je možné preukazovať pravdivosť názoru, resp. hodnotiaceho úsudku, aj názor, či hodnotiaci úsudok môže byť excesom a nemusí byť v súlade so slobodou prejavu - a to najmä vtedy, keď hodnotiaci úsudok nemá žiadny faktický (skutkový) základ, od ktorého by sa odvíjal. Európsky súd v rozhodnutiach De Haes und Gijssels v. Belgicko a Feldek v. Slovensko uviedol „tam, kde tvrdenie je hodnotiacim úsudkom, môže primeranosť zásahu závisieť od toho, či existuje dostatočný skutkový základ pre napadnuté tvrdenie, pretože dokonca aj hodnotiaci úsudok bez akéhokoľvek skutkového základu, ktorý by ho podporoval, môže byť neprimeraný“. Treba rozlišovať medzi kritikou oprávnenou - prípustnou a medzi kritikou, ktorá môže tvoriť podstatu neoprávneného porušenia práva na česť (dobrú povesť). Ak má byť kritika prípustná, musí byť vecná, konkrétna a primeraná (zodpovedajúca) čo do obsahu, formy a miesta. Vecnosť kritiky vyžaduje, aby kritika vychádzala z pravdivých skutočností (podkladov) ako premis pre hodnotiaci úsudok. Vyslovenie hodnotiaceho úsudku požíva ochranu v rámci zaručenej slobody prejavu, keď prejavovaný hodnotiaci úsudok vychádza z dostatočného faktického základu a nevybočuje tak z medzí v demokratickej spoločnosti všeobecne uznávaných pravidiel slušnosti.

Sloboda prejavu platí nielen pre informácie alebo myšlienky prijímané priaznivo, považované za neškodné, či nedôležité, ale rovnako pre tie, ktoré sú nepríjemné, šokujú, či znepokojujú. Súčasne však nemožno prekračovať vymedzené hranice o.i. z dôvodu ochrany cti (dobrej povesti).

Rozhodovacou činnosťou súdov bolo ustálené, že práva na ochranu osobnosti sa môžu samozrejme domáhať aj politici a ostatné verejne činné osoby; miera posudzovania skutkových tvrdení a hodnotiacich úsudkov je však v ich prípade omnoho väčšia v prospech pôvodcov týchto výrokov. Je to dané skutočnosťou, že osoba vstúpiaca na verejnú scénu musí počítat s tým, že ako osoba verejne známa bude pod drobnohľadom verejnosti, ktorá sa zaujíma o jej profesionálny, ale aj súkromný život a súčasne ho hodnotí zvlášť, ak ide osobu, ktorá spravuje verejné záležitosti.

Rozhodnutie o tom, aké má navrhovateľ postavenie (status), robí súd. Toto rozhodnutie je rozhodnutím o právnej otázke.

Navrhovateľ pred odvolacím súdom vyslovil, že nie je verejne činná osoba. Je členom W. a pôsobí v L. Mesta H. T.. Podľa zistení súdu navrhovateľ je členom P., ktorá je poradným orgánom mestského zastupiteľstva v H. T. a je členom S., ktorá je poradným orgánom primátora mesta. V období od 24.02.2010 do 15.12.2010 bol navrhovateľ členom KZ., poradného orgánu Zastupiteľstva Q..

Je nepochybné, že členstvo navrhovateľa v komisiách, ktoré sú poradným orgánom mestského zastupiteľstva v H. T., poradným orgánom primátora mesta a poradným orgánom zastupiteľstva Q., je spojené s jeho verejným pôsobením, hoci - napríklad oproti politikom a verejným činiteľom - do značnej miery limitovaným. Je pravdou, že na takéto osoby sú kladené zvýšené odborné a morálne nároky, takže v tomto zmysle podliehajú kontrole verejnosti, a to najmä tej, ktorú ich práca zaujíma. Napriek tomu je však potrebné vymedziť limity takéhoto posudzovania, ktoré je nutné stanoviť prísnejšie oproti verejne

činným a známym osobnostiam. Navrhovateľ nebol trestne stíhaný a odsúdený. Navrhovateľ nie je politik, nepôsobí v komunálnej politike, nie je poslancom mestského zastupiteľstva ani samosprávneho kraja, jeho členstvo v komisiách nevzišlo z hlasovania a volieb občanov (opak tvrdený ani preukazovaný nebol), nie je preto verejným činiteľom. Možno ho však považovať za „verejnú osobu“, ktorá sa angažuje v občianskych združeniach zameraných na šport (vyjadrenie navrhovateľa pred odvolacím súdom), a preto vo vzťahu k navrhovateľovi, podľa názoru odvolacieho súdu, miera slobody prejavu nemôže byť rovnaká ako voči politikom, resp. iným voleným funkcionárom, ktorí majú aj iné mocenské oprávnenia.

Informácie uvedené v anonymných príspevkoch diskutujúcich v diskusnom fóre k článkom uverejnených na internetovej stránke V. - H.: W. chce kúpiť ďalší pozemok pod kaštieľom zo dňa 26.01.2010 a W. vyzýva poslancov a spoluobčanov: Zastavte šafárenie s peniazmi a majetkom mesta! zo dňa 16.02.2010, ktoré obsahujú výrazy „Zlodej J.“, „Zlodej a podvodník J.“, „Chrapúň J. bude mať väčšie priestranstvo na strieľanie Z.“ a so „J. pokračujúcou zlodejinou páchanou na obyvateľoch v H. T. a schvaľovanou našimi korupciou prehnutými poslancami“ sú informáciami, ktoré možno považovať za protiprávne. Ich zverejnením a ponechaním na internetovej stránke došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv navrhovateľa (z dokazovania pred prvostupňovým súdom vyplynulo, že došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv navrhovateľa). Tento zásah do osobnosti sa navrhovateľa dotýka - pred odvolacím súdom navrhovateľ uviedol, že nežije vo vzduchoprázdne a popísal tri konkrétne situácie, keď sa predmetné výrazy dotkli jeho osobnosti a zasiahli do jeho osobnostných práv -sponchybnovanie vedenia rokovania jeho dcéry s rôznymi významnými klientmi v spoločnosti, pre ktorú pracuje, keď jej otec je označovaný za zlodeja,

- dotazy od účastníkov seminára, na ktorom v rámci doktorandského seminára prednášala jeho druhá dcéra, ako je to s jej otcom označovaným za zlodeja a

- dotaz učiteľky pri organizovaní športovej akcie s malými deťmi, ako je to s pozemkami -„pán J. ukradli ste pozemky“. V tomto smere odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvého stupňa, ktorý uložil odporcovi ich odstránenie tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Aj podľa názoru odvolacieho súdu sú citované výrazy spôsobilé zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby - navrhovateľa a hoci autori týchto diskusných príspevkov vo svojich hodnotiacich úsudkoch vyjadrujú svoje subjektívne názory k uverejneným článkom ohľadne prevodu majetkových práv Mesta H. T., je ich hlavným cieľom zneuctenie a poníženie osoby navrhovateľa. Citované výrazy je možné vyhodnotiť ako neoprávnený zásah do osobnostných práv navrhovateľa. Vzhľadom na preukázaný zásah do osobnostných práv navrhovateľa, ktorý možno považovať za protiprávny, je odporca podľa § 6 ods. 4 zákona č. 22/2004 Z. z. povinný v dôsledku rozhodnutia súdu žiadané výrazy z elektronickej komunikačnej siete odstrániť. V tejto súvislosti považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že aj keď podľa rozhodovacej činnosti súdov sa majú aplikovať princípy Európskeho súdu v tom zmysle, že sloboda prejavu umožňuje najmä v diskusiách vo veciach verejného záujmu používať aj silnejšie, expresívnejšie výrazy a sloboda prejavu sa vzťahuje aj na také myšlienky a názory, ktoré určitým spôsobom urážajú a znevažujú, v danom prípade zásah spôsobilá osoba vystupujúca v anonymite, autorom zásahu je anonymný diskutujúci, miera ochrany slobody prejavu v takom prípade má byť prísnejšia, nemožno preto od navrhovateľa spravodlivo požadovať, aby takýto zásah obsiahnutý na internetovej stránke dlhodobo znášal (články sú po dobu dvoch rokov zverejnené).

Uplatneným žalobným návrhom o ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka sa navrhovateľ od odporcu domáhal tiež ospravedlnenia za neoprávnený zásah do jeho osobnostných práv a nemateriálnej ujmy v sume 5.000 Eur. Súd prvého stupňa aj týmto nárokom navrhovateľa v celom rozsahu vyhovel. Popri posudzovaní otázky, do práv koho bolo neoprávneným zásahom zasiahnuté, je povinnosťou súdu sa dôsledne zaoberať aj tým, kto sa zásahu dopustil. Totiž len v prípade zistenia, že odporca sa dopustil toho konania, ktoré navrhovateľ v konaní považoval za zásah do jeho chránených práv, a z ktorého vyvodzoval svoje právo na ochranu osobnosti, možno dosiahnuť úspech v konaní. Tieto zisťovania sú súčasťou posudzovania toho, kto je v konaní vecne legitimovaný. Nedostatok vecnej legitimácie vedie vždy k zamietnutiu návrhu na začatie konania meritórnym rozhodnutím.

V prejednávanej veci je nespornou skutočnosťou, že odporca nie je autorom predmetných diskusných príspevkov. Odporca nie je ten, kto zásah do osobnostných práv navrhovateľa spôsobil, nie je daná jeho zodpovednosť (objektívna zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie) a nie je daná jeho vecná pasívna

legitímácia. Odporca nezasiahol do osobnostných práv navrhovateľa ani tým, že je registrátorom a prevádzkovateľom webovej stránky, ktorá umožňuje tretím osobám, a to aj anonymne uverejňovať svoje myšlienky a názory na spoločenské a politické dianie v Meste H. T.. V tomto smere možno súhlasiť s názorom odporcu, že povinnosti možno v súlade s Ústavou SR ukladať len na základe zákona, zo žiadneho právneho predpisu nemožno zodpovednosť odporcu za daný zásah do osobnostných práv navrhovateľa vyvolaný anonymným diskutujúcim vyvodiť. Aj podľa rozhodovacej činnosti Európskeho súdu platí, že zodpovednosť „za niečie protiprávne aktivity nie je možné prenášať na tretie osoby, ktoré samé právo neporušili.“

Právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia v súlade s ust. § 157 O.s.p. patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu a jednoznačne vyplýva aj z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Pokiaľ odporca v podanom odvolaní namietal, že súd svojvoľne zamenil výraz použitý v žalobnom návrhu iným výrazom vo výroku a odôvodnení svojho rozhodnutia, je táto námietka, vzhľadom na rozhodnutie odvolacieho súdu, irelevantná, pretože v potvrdzujúcom výroku nedošlo k žiadnym zámenám výrazov, k žiadnym zásahom do žalobného návrhu tak, ako bola zmena prvostupňovým súdom pripustená a vo zvyšujúcej časti bol rozsudok súdu prvého stupňa odvolacím súdom zmenený a návrh navrhovateľa zamietnutý.

K požiadavke právnej zástupkyne odporcu na pojednávaní pred odvolacím súdom na odročenie pojednávania odvolací súd uvádza: Ust. § 213 ods. 2 O.s.p. upravuje, že ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. Z citovaného zákonného ustanovenia nevyplýva, že by mal súd za týmto účelom účastníkom poskytnúť nejakú lehotu.

Ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo (§ 142 ods. 2 O.s.p.). Podľa rozhodnutia odvolacieho súdu mal v danej veci každý z účastníkov úspech len čiastočný, preto odvolací súd v súlade s ust. § 142 ods. 2 a § 224 ods. 1 O.s.p. rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Rozhodnutie bolo senátom prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.